

Voortaan zijn vreetbuien en verzamelwoede mentale stoornissen

woensdag 29 mei 2013 om 11u03

De nieuwe editie van de DSM, de bijbel voor psychiaters over de hele wereld, zorgt ook nu weer voor ophef. Zijn er nog mensen zonder mentale stoornis?

Vreetbuien en verzamelwoede doen hun intrede in de nieuwe DSM

We worden met z'n allen opnieuw een beetje zieker verklaard dankzij de DSM (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders). Dit handboek, uitgegeven en opgesteld door de American Psychiatric Association, beschrijft en classificeert de symptomen en kenmerken van psychiatrische stoornissen en dient als richtlijn voor psychiaters over de hele wereld. De nieuwe versie is maar liefst vijftien psychiatrische stoornissen rijker.

Nochtans staan er in de DSM-5 in totaal minder stoornissen dan in de vorige edities: "In de vorige versies was er telkens een explosieve toename van psychiatrische ziektes. In de DSM-5 zijn er minder specifieke stoornissen omdat er vele stoornissen samengevoegd zijn en twee geschrapt werden.", zegt Geert Dom, psychiater en voorzitter van de Vlaamse Vereniging voor Psychiatrie. Er wordt bijvoorbeeld geen onderscheid meer gemaakt tussen de verschillende vormen van autisme. "Alle termen zijn gegroepeerd onder autismespectrumstoornis. De Aspergerstoornis bestaat daardoor niet meer.", beklemtoont psychiater Frieda Matthys.

De ontwikkeling van de vijfde versie van de DSM duurde maar liefst veertien jaar. In 1999 begon de vernieuwing van het handboek. "Dertien werkgroepen met vooral Amerikaanse experts werkten aan de nieuwe versie." zegt Dom. "De gevolgen van het nieuwe handboek zijn heel onduidelijk. Het duurt minstens twee jaar voordat psychiaters in hun praktijk DSM-5 toepassen. Eerst blijven ze de vorige versie gebruiken.", verklaart Dom.

DSM is belangrijk voor de classificatie van psychiatrische ziektes. "Patiënten moeten een DSM-diagnose hebben om medicijnen te kunnen krijgen en ze hebben die diagnose ook nodig voor een uitkering van de overheid.", zegt Dom. De invloed van DSM op de diagnose van ziektes moet evenwel niet overschat worden. "Artsen kijken niet alleen naar de classificaties in DSM. Goede diagnostiek omvat veel meer dan enkel een diagnose en is gericht op de persoonlijke situatie van de patiënt.", beklemtoont psychiater Jürgen De Fruyt.

Onnodige behandelingen

Op de vorige versies van de DSM kwam er veel kritiek en ook nu roept de nieuwe editie veel controverse op. Critici stellen onder andere dat de verandering zou leiden tot te veel diagnoses en onnodige behandelingen. Toch ziet Dom een aantal verbeteringen in de nieuwe DSM. "Een belangrijke verandering is de introductie van ernstgraden. Er komt een onderscheid in de ernst van aandoeningen. Psychiatrische ziektes worden ingedeeld per zwaarte."

Veel controverse is ontstaan rond de DSM door de aanpassingen in het onderscheid tussen rouw en depressie. In vorige edities werd aan het overlijden van een dierbare een apart statuut gegeven. Een diagnose van depressie kon niet zomaar gesteld worden wanneer de symptomen volgden na het overlijden van een geliefde. In DSM-5 wordt dit criterium weggelaten. "Dit betekent echter niet dat bij iedereen die rouwt een diagnose van depressie kan gesteld worden", benadrukt collega De Fruyt.

"Klachten moeten, zoals bij andere diagnoses van depressie, voldoende talrijk, lang aanwezig en ernstig zijn. Ook betekent diagnose niet noodzakelijk dat behandeling moet worden opgestart. Instellen van een behandeling en de keuze van een behandeling hangt af van vele factoren, waarvan DSM diagnose maar één is.", stelt De Fruyt.

Welke nieuwe mentale stoornissen worden dan wel in de DSM-5 beschreven?

Verzamelwoede

Heel veel mensen hebben een uitgebreide verzameling van bijvoorbeeld postzegels, of munten. Dat is volgens psychiaters een goede gewoonte maar het wordt problematisch als je heel obsessief objecten verzamelt. Dit wordt door psychiaters verzamelwoede genoemd. Patiënten weigeren objecten weg te gooien en stelen spullen om hun verzameling uit te breiden. In extreme gevallen stapelen ze huizen vol met verzamelingen van bijvoorbeeld kranten of speelgoed waardoor er geen plaats meer over is in de woonruimte.

Vreetbuien

Vreetbuien is ook een nieuwkomer in de DSM. Personen met deze obsessieve eetbuien eten op korte tijd enorm veel en kunnen hun eetbui niet onder controle krijgen. Mensen met vreetbuien hebben te kampen met overgewicht en hebben achteraf grote schuldgevoelens en schaamte over hun vreetbuien. De aandoening is niet hetzelfde als anorexia of boulemie. Anorexia - en boulemiepatiënten zijn heel ontevreden over hun lengte en gewicht. Patiënten met boulemie proberen ook achteraf het voedsel terug te verwijderen of te verwerken door overmatig te sporten of door een lange periode niets te eten. Deze symptomen komen niet voor bij vreetbuien.

Angst over pijn

Volgens de DSM-5 heb je ook een mentale ziekte als je grote angst hebt over je gezondheid of over één specifiek lichamelijk symptoom. Patiënten denken bijvoorbeeld bij aanhoudende hoofdpijn dat de pijn groter is dan in de realiteit. Ze maken zich veel zorgen over de pijn en steken er veel tijd en energie in.

Gokstoornis

Mensen met een gokstoornis zijn verslaafd aan gokken. De gokverslaving heeft ernstige gevolgen voor de gezondheid en voor de familiale situatie van de patiënten. Een vergelijkbare stoornis, internetverslaving, werd uiteindelijk niet toegevoegd aan de DSM. Je bent verslaafd aan internet als je de controle verliest over je internetgebruik. "Over internetverslaving is er nog veel discussie tussen psychiaters.", zegt Dom. "Er is nog meer wetenschappelijk onderzoek nodig zodat er genoeg bewijs is voor deze stoornis. Internetverslaving wordt waarschijnlijk over een paar jaar toegevoegd in een aangepaste versie van DSM-5.", stelt Dom. (WK)